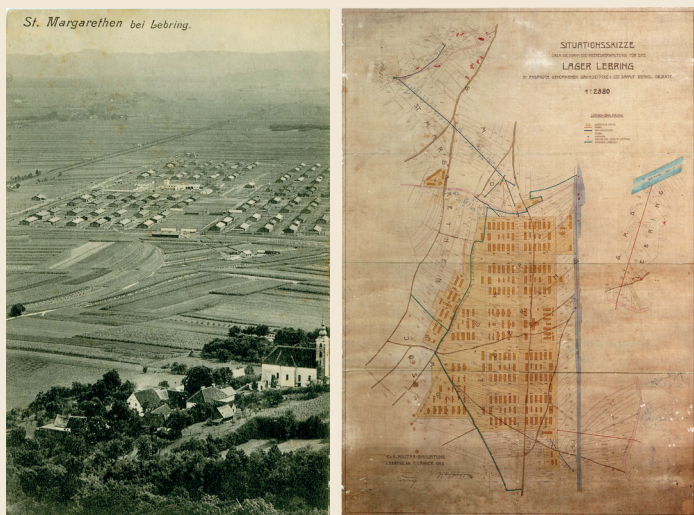

Taborišče za vojne ujetnike Lebring

Kmalu po začetku vojne konec julija 1914 je avstro-ogrsko vojaška oblast začela graditi taborišča za nastanitev vojnih ujetnikov. Na Srednjem Štajerskem so decembra 1914 začeli z gradnjo ogromnega taborišča v Vrbni (Feldbachu)/Mühldorfu, marca 1915 pa je bila sprejeta odločitev o taborišču pri Lebringu in Langu, ki ga je v samo dveh mesecih postavilo približno 1500 vojnih ujetnikov in delavcev civilistov. To taborišče je obsegalo več kot sto objektov z vso potrebno infrastrukturo (med drugim tudi zbiralnike vode ob vznožju hriba Buchkogel v kraju St. Margarethen, kanalizacijo, železniški tir med železniško postajo v Lebringu in taboriščno klavnico s hlevi ter poštni urad). Za elektriko je poskrbela bližnja hidroelektrarna na Muri. Sprva so bili tukaj nameščeni vojni ujetniki iz Srbije, Rusije in Romunije, pri čemer je najvišje število znašalo 3000 mož. Po vstopu Italije v vojno maja 1915 so bili v taborišču nastanjeni tudi italijanski vojaki, začeli pa so tudi z gradnjo taboriščnih bolnišnic z 2000

posteljami za ranjene in okužene vojake ter ujetnike. Na ograjenih 75-ih hektarjih taborišča je bilo poleg ujetnikov kmalu nastanjenih 15.000 mož, predvsem vojakov avstro-ogrške vojske različnih narodnosti, pa tudi rudarjev in približno tisoč domačih kvalificiranih delavcev. Vojni ujetniki so sodelovali pri gradbenih projektih v okolici. Taborišče je služilo tudi za urjenje bosansko-hercegovskih enot avstro-ogrške vojske, ki so slovele po posebnem pogumu in lojalnosti cesarju. To je še zlasti veljalo za vojake drugega pehotnega polka, ki so bili stacionirani v Gradcu (imenovani tudi »Zweier-Bosniaken« oziroma Bošnjaki drugega polka). Turbulentni zadnji tedni vojne novembra 1918 so s seboj prinesli tudi razpustitev avstro-ogrške vojske. Taborišče Lebring so najprej izropali bosansko-hercegovski vojaki, nato pa še lokalno prebivalstvo. Februarja 1919 je vojaška uprava taborišče predala deželi Štajerski, ki je ukazala odstranitev številnih barak. Na ozemlju nekdanjega taborišča se danes razprostirajo naselja, industrijski objekti, ceste in kmetijska zemljišča.

VOJAŠKO POKOPALIŠČE LANG/LEBRING

Mit Unterstützung von Bund, Land und Europäischer Union

Bundesministerium
Landwirtschaft, Regionen
und Tourismus

LE 14-20
Entwicklung für eine lebendige Region

Das Land
Steiermark
Kultur, Europa, Sport

Taboriščno pokopališče

Številnih umrlih iz vojaškega taborišča Lebring-Lang, ki so umrli zaradi slabih higienskih razmer, lakote, mraza in nalezljivih bolezni, kmalu niso več mogli pokopavati na župnijskem pokopališču pri cerkvi v kraju St. Margarethen. Zato se je vojaško štacijsko poveljstvo septembra 1915 obrnilo na okrajno glavarstvo v Lipnici (Leibnitz) z nujno prošnjo, naj le-to odobri in poišče primerno mesto za taboriščno pokopališče. Po dolгих pogajanjih je vojno ministrstvo pridobilo v posest 7200 kvadratnih metrov veliko parcelo z gozdom južno od taborišča, ki je bila del posestva Eybesfeld, in na njej uredilo ograjeno vojaško pokopališče, ki so ga morali leta 1917 zaradi velike smrtnosti še dodatno razširiti. Število dokumentiranih grobov na vojaškem pokopališču Lebring-Lang je različno. Na uradni spominski plošči ob vhodu na pokopališče je danes omenjenih 1670 grobov, v katerih je pokopanih 1233 vojakov avstro-ogrske vojske (med njimi 805 Bošnjakov) in 437 italijanskih, romunskih, ruskih in srbskih vojnih ujetnikov. Več spominskih obeležij različnih narodnosti spominja na tukaj pokopane vojake in vojne ujetnike.

Močan vtis pustijo v tesnih vrstah strnjeni križi za pripadnike krščanske veroizpovedi in nagrobni spomeniki z izrezljanim fesom, značilnim pokrivalom bosenskih pripadnikov mohamedanske vere. Z »islamskim zakonom« iz leta 1912 so bili muslimani v avstrijskem delu Habsburške monarhije priznani kot verska skupnost, imeli so pravico do verske samoodločbe, v avstro-ogrski vojski pa so jim duhovno oskrbo nudili tudi imami.

Na vojaškem pokopališču je svoj zadnji dom našel tudi Johann Matella (1874–1962), ki je desetletja požrtvovalno skrbel za pokopališče in grobove.

Na zadnjo oktobrsko soboto na pokopališču vsako leto priredijo preprosto cerkveno spominsko slovesnost, ki se je udeležijo predstavniki oblasti, avstrijske vojske, rotarijci, predstavniki izvršne oblasti, avstrijskega društva ÖSK (Österreichisches Schwarzes Kreuz, ki skrbi za grobove vojakov, beguncev in političnih pregnancev vseh narodnosti) in drugih organizacij. V letu spominjanja 2014 je društvo Kulturpark Hengist na območju vojaškega pokopališča pripravil stalno razstavo, ki jo sestavlja deset informacijskih tabel (zasnova: Andreas Karl) na temo zgodovine vojnega taborišča in vojaškega pokopališča v prvi svetovni vojni ter evropskih mirovnih projektov v 20. stoletju.

Kulturpark Hengist, Hauptplatz 61, 8410 Wildon,
info@hengist.at, www.hengist.at, 0676/5300575